ZPRAVODAJ obce Kryštofovo Údolí

číslo 54
11/2019

Neprodejný pravidelník pro občany a přátele obce Kryštofovo Údolí

Slovo úvodem .....

Vážení spoluobčané,

Hned úvodem musím poděkovat místostarostce Janě Blažkové za to, že toto číslo Zpravodaje vůbec vzniklo. A nejen toto číslo. Vzala si na starost kulturu v obci, do které Zpravodaj spadá, ale úvodník psát zatím nechce, tak je to zase na mně. I když otevřeně přiznávám, že mě po těch desítkách psaných úvodníků dochází inspirace, ale hlavně mě to už tolik nebaví. A tak mě napadá, že by mohl být úvodník psaný vždy jiným zastupitelem.

Během uplynulého roku běžel čas někdy až moc rychle a tak se určitě nestihlo vše, co jsme si naplánovali a nejednou tu máme jeho konec. Z toho, co se kromě běžné agendy úřadu podařilo a na co si vzpomínám a co jste jistě i vy občané zaznamenali, připomínám kácení dřevin na obecních pozemcích, sekání strání nad obcí, brigádu na hřbitově, vybudování nové koupelny pro hasiče a opravu balkonu na OÚ, změnu jízdního řádu autobusu MHD nebo zajištění kominíka a kontejnerů pro velkoobjemný odpad. Dále to pak byl obecní ples, masopust, Noc s Andersenem, svěcení lípy republiky, čarodějnice, vítání občánků, dvakrát letní kino, pouť, divadlo a celkem pět besed s občany. Z poslední doby pak vypuštění koupaliště a oprava požeráku, výstava k 17. 11. 1989 a hlavně hledání nového nájemce hospody U Kryštofa, což je v dnešní době mnohem těžší, než jsme si představovali. Něco se nakonec přece jen rýsuje, tak to snad dopadne a v nejbližší době bude hospoda opět v provozu. Pro někoho to možná není moc, ale ono je všeobecně za každou výše uvedenou akcí nepředstavitelné množství úsilí, energie a času. I když od toho tu jako zastupitelé jsme, nebýt kamarádů, nadstandardních vztahů a ochoty některých z vás pomáhat, těžko by se vše podařilo. O to víc pak mrzí, že ze strany Vás, obyvatel obce, je mnohokrát o akci minimální zájem. Nyní nás už čeká jen „stavění Jíry“ a Údolský advent s bohatým kulturním programem může začít.

Tak mi dovolte, abych Vám a Vašim rodinám popřál jménem celého zastupitelstva obce příjemné prožití vánočních svátků, hodně zdraví, spokojenosti a vzájemného porozumění v roce 2020.

Váš starosta obce

Kalendář Kryštofovo Údolí 2020

Ve spolupráci s Ivanem Peřinou a Ivanem Vydrou jsme pro vás připravili nový kalendář na rok 2020. V kalendáři naleznete zatím nepoužité černobílé snímky Kryštofova Údolí ze starých skleněných negativů, které kdysi zakoupil Martin Chaloupka. Rodina negativy později věnovala do Severočeského muzea. Fotografie jsou doplněné odborným komentářem Ivana Peřiny. ..... *Dokončení na str. 2*

V tomto vydání najdete:

2. strana
Kalendář Kryštofovo Údolí 2020
Setkání seniorů
Vánoční zpívání pro seniory
Údolský bál

3. strana
Z údolské kroniky 1910
Krátká oznámení
Obecní rybník neboli požární nádrž a koupaliště

4. strana
Z historie zvonice
Hádanka, Náš ježíšek

5. strana
Informace hasičů
Mikulášská besídka (5. 12.)
Česká mše vánoční (28. 12.)

6. strana
Povídání s paní Danou Jírovou o Josefu Jírovi a údolském betlému

Elektronická verze zpravodaje je k dispozici na webových stránkách obce: www.krystofovoudoli.eu

Poslední veřejná schůze zastupitelstva v roce 2019 se uskuteční 12. 12.
od 19 hodin v hostinci U Kryštofa.

Modlitba pro Kryštofovo Údolí

Marie Gondová (2006)

Vstoupila jsem v lesa chrám
s mým pejskem věrným,
pod sprškou síly stromů dala jsem odchod
myšlenkám černým
a těšila se z vůně mechu a listů kapradí.
Paprsky slunce
jako prozářené varhany
zahájily v přírodě mši nedělní.
Tu místo slz navštívil mě úsměv,
na kraji lesa kvítka - žluté pantoflíčky
to byly moje zářící svíčky.
Slunce poštou expresní
posílalo radost a nezměrnou energii
pro všechny, kdo s přírodou žijí.
Tichá modlitba z mých úst -
prosba za dobro v člověku a jeho růst.

Paní Marie Gondová je bývalá obyvatelka Kryštofova Údolí. Bydlela v domě, kde dnes bydlí rodina Zelených a tuto báseň posílá nám všem. Děkujeme.

Kalendář Kryštofovo Údolí 2020

Dokončení z titulní strany

Kalendář bude představen na slavnostním nasvícení Jírova betlému v sobotu 30. listopadu a bude se prodávat za 150,-Kč. Pokud ovšem kdokoliv z vás chce vzdát hold odkazu Martina Chaloupky, nechť si jej koupí například za cenu dvojnásobnou či jakoukoliv vyšší. Výtěžek bude věnován do sbírky na sochu sv. Kryštofa, která by měla stát v naší obci, což byl Martinův zamýšlený projekt, v jehož přípravě pokračuje jeho dcera Alice.

Děkuji tímto partnerům kalendáře institucím Severočeské muzeum a Národní památkový ústav, ale především děkuji Ivanovi Peřinovi za jeho čas, který tomu věnoval a že ho nebylo málo. JB

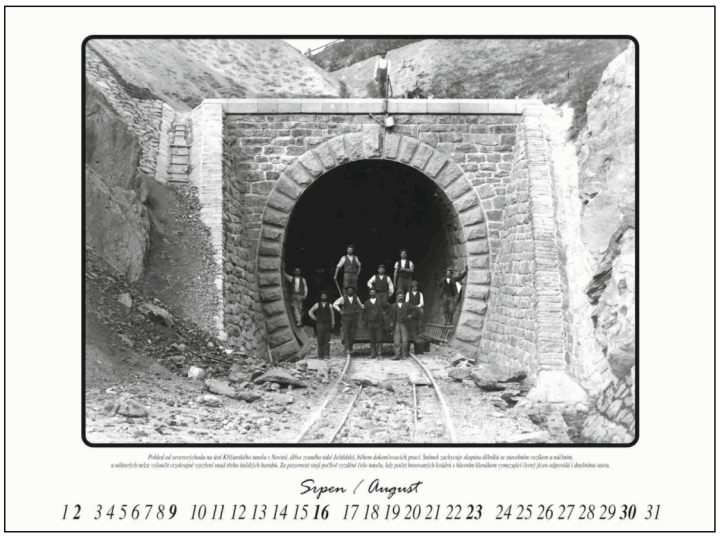

Setkání seniorů

V sobotu 21. 12. 2019 v 17:00 hodin proběhne v Hospůdce U Kryštofa tradiční setkání seniorů se starostou obce. Krátké kulturní pásmo si připraví paní Jana Markesová s amatérským pěveckým sborem údolských dětí. Seniory čeká příjemné předvánoční posezení, chutné občerstvení a drobná pozornost, kterou si pro ně vedení obce připravilo.

Vánoční zpívání pro seniory

Paní Jana Markesová se rozhodla i v letošním roce s místními dětmi nacvičit několik koled a vystoupit s nimi na předvánočním setkání seniorů v Hospůdce U Kryštofa dne 21. 12. 2019 od 17.00 hodin. Kdo se chce vánočního zpívání zúčastnit, nechť přijde na první veřejnou zkoušku, která proběhne ve čtvrtek 12. 12. 2019 od 18.00 hodin v budově obecního úřadu. Vítány jsou všechny děti z Kryštofova Údolí. Bližší informace vám poskytne Jana Blažková na tel.: +420 774 294 894.

Údolský bál

Jménem plesového výboru JHT si vás všechny dovoluji pozvat na 6. Údolský bál, který se bude tradičně konat v Hospůdce U Kryštofa v sobotu 25. 1. 2020 od 19.30 hodin. V ceně vstupenky bude jako každý rok sklenička sektu na uvítanou. Před hospůdkou na vás bude čekat červený koberec a v chodbě oblíbený fotokoutek. Těsně před půlnocí přijde na program tradičně bohatá tombola. Těšíme se na setkání nejen na tanečním parketu. Všem mohu slíbit, že si z plesu kromě krásných zážitků odnesou i tentokrát malý suvenýr na památku.

Za plesový výbor *Jana Blažková*

Z údolské kroniky 1910

Počasí

Pro zemědělce velice nevýhodné, celý rok až do září deštivo, takže seno a obilí hnilo na polích. Hodně krmiva se zkazilo, byl to horší rok než loňský.

Hasiči

Zakoupili nový vůz pro transport raněných. Jelikož cyklista z Jablonného v Podještědí si na silnici před domem č.62 při nehodě zlomil nohu, byl tento hned využit při transportu raněného do liberecké nemocnice.

Sčítání lidu

Koncem prosince bylo provedeno sčítání lidu. V obci bydlí 851 osob. V roce 1890 nás bylo 902, 1900 – 883, je tedy patrný úbytek obyvatel. Sčítání bylo provedeno ve 164 obytných domech, ve 213 bytech.
Z toho bylo 830 katolíků, 15 evangelíků a 6 bez vyznání.

Stav zvířat

25 koní, 168 hovězího dobytka, 116 koz, 33 prasat, 565 slepic, 2 husy, 5 kachen, 80 holubů a 14 včelstev.

Obyvatelstvo

Žilo zde 14 vdovců, 33 vdov, nejstarší muž p. Hergesell z č. 156 má 81 roků, nejstarší žena pí. Effenberger z č.116 má 82 let.

Krámek

Franz Walter z č.49 uzavřel krámek, který provozoval po dobu 30 let.

ÚTD

Přednosta stanice Josef Günther byl ze zdravotních důvodů přeložen do Teplic a na jeho místo potvrzen p. Josef Meissner.

Červený kříž

Na horní louce obnovila vrchnost Červený kříž, neboť starý hrozil spadnutím. (Nový kříž vydržel do r. 1999).

Vandal

Na zahradě Antona Patzelta (nyní M. Nuska) č. 20 někdo v únoru podřezal devět dobře nesoucích ovocných stromů.

Hasiči

Obec nabídla k prodeji stříkačku z r. 1838, která sloužila do roku 1876, toho času již nepotřebovala.

Vojsko

17. 9. se při návratu z manévrů na Českolipsku ubytovalo v obci 400 mužů se 14 důstojníky, 32 koňmi a hudbou 94. regimentu. Mužstvo bylo občany dobře přijato. Večer v 18 hod. hráli promenádní koncert po dobu 1,5 hodiny. Pan major nařídil, aby se vojáci ubytovali pouze ve stodolách od domku č. 134 k domku č. 72. Mužstvo včetně velitele poděkovalo obci za vlídné přijetí a druhý den odpochodovalo do Liberce.

S použitím HEIMAT-POST č.142 / 2010
Leonhard Řehák

KRÁTKÁ OZNÁMENÍ

● Další číslo Zpravodaje vyjde na konci ledna 2020.

● **Zimní údržba místních komunikací a zimní svoz komunálního odpadu**
Snad mohu napsat, že s údržbou místních komunikací nebyl až na výjimky v posledních letech díky ochotě a schopnostem pana Pavla Lajdy, který údržbu provádí, větší problém. Podobné to myslím bylo v minulém zimním období i se svozem komunálního odpadu z některých hůře dostupných částí obce.
Proto byla zimní údržba pro letošní zimu nasmlouvána opět s panem Lajdou a jeho traktorem a svoz komunálního odpadu, tedy popelnic bude řešen opět dodáním další nádoby každé domácnosti, ke které se v zimě na rozdíl od léta svozový vůz nedostane. Tyto popelnice budou vždy den před pravidelným svozem (tedy v úterý) pomocí traktoru pana Lajdy sváženy podle objednané četnosti vývozu k obecní stodole v centru obce a zároveň budou k dotčeným nemovitostem přistaveny popelnice prázdné. Týká se to tedy hlavně části Noviny za velkým viaduktem, oblasti malého viaduktu, Pětidomků a koupaliště a oblasti u kostela. Svoz bude zahájen jakmile dojde ke zhoršení sjízdnosti místních komunikací.

● **Od listopadu je spuštěna nová podoba internetových stránek www.krystofovoudoli.eu. Sledujte zejména kalendář akcí, kde budou všechny chystané akce aktualizovány.**

Obecní rybník neboli požární nádrž alias naše koupaliště

Na základě podnětů z veřejné besedy na téma „koupaliště a jeho další podoba“, která proběhla v hospodě U Kryštofa ve čtvrtek 24. 10. 2019, zejména pak na základě klamavé informace, že jsou v koupališti nakažené ryby, proběhlo v sobotu 9. listopadu 2019 vypuštění nádrže. Důvodem k vypuštění byla nejen kontrola ryb, ale hlavně oprava protékajícího požeráku (neodborně stavidla) v hrázi.
Přestože počasí této akci vůbec nepřálo a celý den vytrvale pršelo, sešlo se spolu se starostou několik dobrovolných hasičů v čele s velitelem Jirkou Hübschem ml., několik místních myslivců v čele s hospodářem Romanem Škramovským a několik místních občanů. Hasiči pomohli hlavně s vypouštěním nádrže, které začalo už v pátek odpoledne, a následným oplachem břehů a požeráku, myslivci si vzali na starost samotný odborný výlov ryb, a z místních mi pak nejvíce pomohli Milan Jelínek, který vyrobil nová prkna požeráku a kovové česlo, Martin Blažek, Vašek Brandejs, Jirka a Ondra Wagnerovi a Zdeněk David. Pokud jsem někoho v tom počasí a chaosu přehlédl nebo na někoho zapomněl, omlouvám se. Děkuji vlastně všem, kteří se tam byť jen na chvíli objevili a aspoň nás povzbudili.
Po vypuštění bylo vyloveno asi třicet pěkných, velkých kaprů, čtyři amuři, tři štiky a asi čtyřicet podmírových ryb, které byly vráceny zpět do nádrže. Všechny tyto ryby byly naprosto zdravé, bez jediného škrábnutí, vředu nebo pupínku. Ostatně fáma o jejich nákaze, šířená jedním naším spoluobčanem (spíš pytlákem, než rybářem), vznikla na jaře letošního roku, kdy po prosincovém vysazení cca 100 ks darovaných vánočních kaprů (samozřejmě částečně díky několikanásobné manipulaci s drobnými oděrkami) došlo k jejich velmi běžnému onemocnění. Veterinární vyšetření potvrdilo, že původcem onemocnění a následného úhynu několika jedinců (max. 20 ks) byly bakterie rodu Aeromonas, které jsou v podstatě v každé vodě, kde dochází k rozkladu organických hmot (listí, tráva, atd.) a záleží tak jen na kondici ryby, zda se této bakterii ubrání.
Ještě v sobotu odpoledne bylo aspoň částečně vyčištěno dno u požeráku a začalo pomalé napouštění. Dokončení opravy požeráku bylo provedeno v úterý 12. 11. a při přítoku cca 2 l/s a odhadovaném objemu nádrže cca 3 mil. litrů předpokládáme, že do konce listopadu by mohla být nádrž opět skoro plná. Tak uvidíme.
Kromě zdravých ryb je v nádrži bohužel také větší vrstva bahna než jsme předpokládali, konkrétně je to 30 – 80 cm, a k tomu stovky chráněných škeblí rybničných, na které se v úterý 12. 11. přijely na udání podívat dámy z odboru životního prostředí Libereckého Magistrátu i Krajského úřadu. Po celou dobu jsme se však snažili za pomoci dobrovolníků, v čele s Evou Žákovou, o to, aby většina škeblí tuto pro ně nekomfortní situaci přežila. Odbahnění nádrže bude v budoucnu nutné, ale půjde o finančně a právě kvůli škeblím i o logisticky náročnou akci.
Závěrem konstatuji, že akce se přes všechny potíže vydařila a splnila svůj účel, i když to mnozí z nás odnesli trochu na zdraví.

Starosta

Z historie zvonice, pokračování příběhu z minulého čísla

Podle sčítání lidu na konci roku 1869 má Kryštofovo Údolí 161 domů se 1089 dušemi, Novina 86 domů se 722 dušemi a Rokytnice 21 domů se 177 dušemi.
Školních dětí bylo 215, chodily do dvou tříd, řídící učitel je Josef Worm, podučitel je Franz Görlich. Na základě říšského zákona jsou školy odloučeny od církve a řízeny zemskými okresními a obecními školními radami. Prvním předsedou obecní školní rady je Anton Jaksch z Kryštofova Údolí. Škola je prosta víry a výuku náboženství řídí společenstvo.Učitelé jsou od povinnosti číst a přednášet náboženství zproštěni. Návštěvy školních dětí v kostele jsou omezeny jen na letní měsíce a školní docházka má trvat do 14ti let.
Obyvatelstvo: Křtů bylo provedeno v celé farnosti do dnešního dne 36, šestinedělek bylo 12, sňatků 9 a zemřelo 32 osob. Další oznámení je v originále psáno latinsky. Mezi pohřbenými bylo 8 nemanželských dětí. V tomto roce přijalo svátost pokání 230 osob, z toho většinou žen. Úroda byla v krmivech dobrá, v ovoci průměrná, bylo chladno, často pršelo, mezi bramborami bylo dost černých, švestky nedozrály, používaly se proto v kuchyni (knedlíky, koláče). Zemědělství je na strmých stráních málo výnosné a tak mnozí obyvatelé hledají obživu jinde jako pokrývači, zedníci, tesaři nebo tovární dělníci.
Do oblíbeného údolí přinášejí návštěvníci oživení a přivýdělek. Užívají si krásy přírody a zdravého povětří, zejména v letních měsících. Návštěvnost rok od roku stoupá a někteří se tu zdrží i několik týdnů v roce v naší lesnaté krajině. Rozšíření zdejšího lázeňského domu č.161 by mohlo mít dobrou budoucnost (5 parních lázní, 6 bylinných a 1vodní). Není-li u nás vše potěšitelné, pohled přes hory je ještě méně utěšený. V našem milém Rakousku to vře mezi národnostmi a politickými stranami. Máme zde liberály, konzervativce, Němce i Slovany, demokraty a absolutisty, federalisty a centralisty. Jejich přání a názory se kříží a ztěžují porozumění a svornost. Máme říšskou radu, ale dobrá rada je drahá.
Ministři se střídají, ale očekávaný klid nepřichází. Proklamujeme náboženskou svobodu, civilní sňatky, dohodli konkordát (dohoda mezi vládou a Vatikánem o postavení katolické církve v zemi), provedli odluku školy od církve, potvrdili svobodu tisku, teď tedy bude konečně lépe, přesto bída denně roste.
Koruna našeho císaře Franze Josefa je opravdu trnová. Nahlédneme-li ještě dále, nacházíme jen žalostné drama, jež nemusí každé poctivé srdce pobouřit. Římský papež, váš svatý otec Pius IX. sedí ve svém paláci v Římě jako zajatec krále Viktora Emanuela. Jen milodary katolíků jsou jeho příjem.
Podíváme-li se ještě dále, najdeme, co světová historie ještě nevyprávěla, spatříme Francii jako nemohoucí dítě ležet na zemi.

Německo pod pruským vedením během čtvrt roku porazilo a zajalo pány Francie. Nejdůležitější pevnosti země s nesmírnými válečnými zásobami byly porobeny. Sám Napoleon, hrdý císař Francouzů sedí ve Wilhelmhöhe u Kasselu jako zajatec pruského krále. Eugenie, francouzská císařovna našla útočiště v Anglii. Nyní stojí německá vojska v nepřemožitelné síle před Paříží a obklíčila tuto velkou pevnost, že se z ní nedá utéct pouze vzduchem, což mnozí činí pomocí balónů. Hlad donutí Paříž, aby otevřela své brány a přijala mír, který mu německý vítěz nadiktuje. To bude konec války, jaký svět dosud nezažil. Války neobyčejné, neslýchané množstvím vojsk, neslýchané kvůli množství prolité lidské krve, neslýchané rychlými bleskovými vítězstvími, neslýchané kvůli 100000 mužů padlých na bitevních polích, neslýchané kvůli statečnosti a taktice, kterou bylo bojováno. Ano, tato neobyčejná a neslýchaná válka nese všechny znaky Božího trestu. Tento náhled mají Francouzi a jsou přesvědčeni, to muselo přijít, protože jsme ztratili Boha. Bůh nestál při vládě, ani při parlamentu, ani u úředníků, ani u vojáků, ani ve vědomí, pouze v kostelích byl Bůh, ale zcela osamocen.
Ano, je to pravda, Bůh je v kostele, ale zcela sám. Až tato listina spatří světlo světa, nebudeme my staří už při životě, naše těla budou ležet v hrobě a naši duši bude řídit Bůh. Končíme tedy slovy, kterými končili i vaši předci.
Bůh na nebi i na zemi a vše co jest,
Stvořeno, chce tento milý důstojný
Boží dům bránit a chránit všechny,
Kteří do něj vchází a vychází.
A vy, naše milé děti a děti dětí
Vzpomeňte na nás pobožnou modlitbou,
Prosíme o vaše blaho nepřetržitě, dokud
I vy nepřijdete za námi na nebesa, která
Vám všem dává Bůh-otec,
Bůh-syn a Bůh svatý Duch AMEN!

S použitím HEIMAT-POST č.142/2010
Leonhard Řehák

89 19
30 let od sametové revoluce

● **V rámci oslavy 30. výročí sametové revoluce proběhlo i několik akcí v Kryštofově Údolí.** V neděli 17. 11. 2019 se zvon kostela sv. Kryštofa symbolicky připojil k ostatním zvonům po celé republice a na konci mše se zpívala státní hymna. Měli jste možnost navštívit malou výstavu autentických materiálů přímo z listopadových a prosincových dní roku 1989 v místní hasičárně. Ve středu 20. listopadu bylo v kavárně U Ježka veřejné promítání hry Audience od Václava Havla. V době vydání Zpravodaje jsou všechny zmíněné akce už za námi, ale všichni se ještě můžete těšit na kovovou lavičku se jménem „sametová“, která bude umístěna vedle lípy na terasách. JB

Hádanka

Hádanka z minulého čísla:

Dům na staré fotografii je dům čp 39. Tento dům stával na dnešní zahradě paní Šimlové, dnes již nestojí.
Bohouš Šiml ho jako jediný poznal, gratulujeme.

?

V prostorách restaurace „U Kryštofa” bude v letošním roce k dispozici dopis Ježíškovi. Připojte se k nejdelšímu dopisu Ježíškovi i vy! Více informací najdete na www.nasjezisek.cz.

Informace hasičů

Vážení občané,
chtěl bych Vám přiblížit práci sboru dobrovolných hasičů v Kryštofově Údolí a trochu rekapitulovat celý rok naší práce.

Výjezdy v obci
Rok 2019 byl docela klidný, ale i tak evidujeme 23 zásahů v katastru obce. Jedná se především o pády stromů, ale i požár lesa. Nejvíce, tedy 15 zásahů, bylo v březnu při větrné kalamitě. Naštěstí se všechno podařilo bez zranění a v naší práci budeme nadále pokračovat.

Naše práce
Práce bylo naplánováno opravdu hodně a můžu s hrdostí říct, že všechna slíbená pomoc se opravdu uskutečnila. Začnu akcí pálení čarodějnic, kde jsme měli stánek s občerstvením. Obnovení hasičského slibu při příležitosti svěcení lípy. Letní kina a divadlo, kde jsme se starali také o občerstvení a pomoc při organizaci. Pomoc při organizaci poutě. Oprava stavidla rybníka, kde se nejprve zkoušela technika, poté se pomalu odčerpávala voda a následně se pomáhalo s výlovem.
Brigáda na kapličce, kterou máme v patronátu.
Výstava k událostem 11. listopadu 1989 v prostorách hasičské klubovny.
Dále pokračují práce na nádrži v Novině. Pokračujeme i ve spolupráci s hasiči z německé Pethau.
Myslím si, že zde pár slovy není možné popsat úplně všechnu práci a na hodně věcí jsem možná i zapomněl. Z prodeje občerstvení bylo získáno necelých pět tisíc korun. Peníze, které sbor vydělal, budou použity na výrobu hasičského praporu, na který si šetříme.

Nové hasičské auto
Je potřeba záležitost okolo auta trochu objasnit a uvést na pravou míru několik věcí. Ano, na auto se opravdu čeká dlouho. Začátkem roku 2019 jsem si vzal po dohodě se starostou obce celou věc na starost a hloupě jsem si myslel, že do pár měsíců máme auto v garáži. Věc se má tak, že když už jsem našel někoho, kdo je schopen nám auto vyrobit, tak se přišlo na věci, které nemůžeme ovlivnit a které kolidují se zadávací dokumentací. K tomu všemu mají úřady většinou měsíc na vyjádření. Bohužel nám ještě Volkswagen udělal novou modelovou řadu aut a vše se dělalo znovu a ano, opravdu se to řeší celý rok.
V současné době bude vypsané výběrové řízení na firmu, která nám auto vyrobí a dodá. Hasičů je hodně a společností na výrobu hasičských aut tak málo, že dodací doba je půl roku. Doufám a věřím, že v roce 2020 bude auto po pár letech trápení doma pod střechou.

Volby
V lednu nás jako každý rok čeká výroční valná hromada sboru. Letos bude obohacena o volby do hasičského výboru. Věřím, že ve složení výboru moc změn nenastane. Nemáme tolik lidí a současní zástupci jsou léty prověření a plní si své úkoly dobře. Ještě nás čekají volby do okrsku Chrastava, kde obec bude mít také zvolené zástupce.

Závěrem chci poděkovat všem, kteří jakýmkoliv způsobem pomohli a zároveň všem občanům za všechny dobrovolné hasiče popřát vše nejlepší do nového roku 2020.

Jiří Hübsch ml.

Pozvání na adventní akce v Kryštofově Údolí

Obec Kryštofovo Údolí

Vás srdečně zve na

MIKULÁŠSKOU BESÍDKU,

která se bude konat ve **čtvrtek 5.12.2019 od 17.00 v hospůdce U Kryštofa**

.....

Pro předem objednané děti bude připravena nadílka.

Prosím, **registrujte se do 3. 12. 2019** na info@kudoli.cz nebo u Martiny Žilkové na tel. čísle 722 634 282.

Pro děti je připraveno divadelní představení **Vánoční putování s anděly** v podání divadla Pruhované panenky.

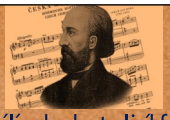

obec Kryštofovo Údolí, Římskokatolická farnost Kryštofovo Údolí
a Římskokatolická farnost – arciděkanství Liberec
si vás dovolují pozvat na vánoční koncert

Jakub Jan Ryba (1765–1815)

ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

a další vánoční pastorely a melodie

v sobotu 28. 12. 2019 od 18:00

kostel sv. Kryštofa, Kryštofovo Údolí

účinkují: sólisté, sbor a orchestr Collegium Istrahoviense
umělecký vedoucí Vladimír Roubal

vstupné 180 Kč

předprodej vstupenek od 2. 12. do 20. 12. 2019
Obecní úřad Kryštofovo Údolí

kontaktní osoba: Martina Žilková (+420 722 634 282)
omezený počet míst z důvodu kapacity kostela

Povídání s paní Danou Jírovou o Josefovi Jírovi a údolském betlému

Jednoho zářijového dopoledne jsme se s panem starostou vydali na Malou Skálu za paní Danou Jírovou, manželkou umělce Josefa Jíry (1929–2005). Chtěli jsme se jí zeptat, zda by bylo možné, aby obec Kryštofovo Údolí venkovní betlém vlastnila. Měli jsme pochopitelně obavy, netušili jsme, jaká bude její reakce, jaké budou její podmínky. Mile nás překvapilo její vřelé přijetí. Nakonec jsme se domluvili a během druhého setkání v listopadu vznikl následující rozhovor.

Paní Jírová, jaký je váš vztah ke Kryštofovu Údolí?
Je to nádherné údolí s krásným kostelíkem, které znám díky přátelům Josefa Jíry. Jeho kamarádem byl architekt Pavel Švancar z Kryštofova Údolí a my tam začali jezdit již někdy v osmdesátých letech. Při jedné návštěvě Švancarů jsme taky navštívili cukrárnu, kterou měl Martin Chaloupka ve své chalupě.

Měl pan Jíra rád Vánoce? Kde je nejčastěji trávil?
Vánoce měl opravdu moc rád a nejraději je trávil tady na chalupě na Malé Skále. Doma si dokonce vyrobil takový malý betlémek ze sirek a dřevíček a ten pak celoročně visel na stěně nad jeho místem u stolu.

Byl věřícím člověkem?
Každou neděli šel do kostela do Jinčovic, nikdy nevynechal. Také sám tvrdil, že nejchytřejší kniha na světě je Bible. Každý večer v ní listoval a pak si jí uložil pod polštář.

Jak jako umělec tvořil?
Do ateliéru chodil, vždy si tam rád něco dělal. Když měl něco v hlavě a hledal tu správnou cestu, tak byl velmi nepříjemný. Pokud ho něco napadlo, tak se do toho ateliéru zavřel a třeba tři dny tam byl. Já jsem mu tam nosila jen jídlo ke dveřím a ani jsem nedutala. Když jsme jeli do zahraničí, tak jsme vezli papíry i plátýnka a pak si někde najednou klek a tvořil. Měl papír a blok a tam si dělal takový skici a k nim si vždycky dělal poznámky, jaká barva to přesně je. Doma pak obraz namaloval.

Co má údolský betlém společného s tím maloskalským? V čem se naopak liší? Který je starší?
Starší betlém je ten váš. Poté co byl ten váš instalován, přišel za Josefem starosta Malé Skály p. Mašek a jízlivě poznamenal, že pro Malou Skálu by tedy taky mohl nějaký vyrobit. Jíra se zamyslel a vyrobil druhý betlém, přímo na míru do přístřešku na Boučkově statku. Ten údolský je černobílý, ten maloskalský naopak barevný. Taky mám pocit, že ten maloskalský je menší.

Jak a kde údolský betlém vznikal?
Řeknu vám, že nebýt Chaloupky, tak žádný betlém nevznikl. Oba pánové se poznali při jedné z našich návštěv v Kryštofově Údolí a pak se znovu sešli při natáčení pořadu o galerii na Boučkově statku na Malé Skále, to bylo někdy v roce 1991.

Pamatujete si na nějaké humorné situace během realizace či instalace betlému?
Jíra ten betlém vyráběl přímo na terasách. Já i Martin Chaloupka jsme u toho asistovali. Začali jsme někdy začátkem října a do začátku adventu to muselo být hotové. Do Kryštofáku jsme dojížděli každý den. Jíra řádil motorovou pilou. On ty figurky vyráběl a já je natírala. Ještě byly mokré a už jsme je instalovali.

Jak dlouho jste váhala, když jsme vás oslovili s tím, že bychom betlém jako obec rádi vlastnili.
Ani vteřinu. Ten betlém zkrátka patří vám. Sama jsem o tom už uvažovala. Jen bych byla moc ráda, aby se u vás ten betlém udržel co nejdéle, bez ohledu na smýšlení lidí na obecním úřadě.

Já tímto jménem svým i jménem všech občanů Kryštofova Údolí děkuji za velkorysost paní Dany Jírové. Slibuji, že se o betlém budeme starat, jak nejlépe dokážeme, aby svého rozhodnutí nemusela nikdy litovat. Paní Jírová přijede v sobotu 30. listopadu na slavnostní nasvícení Jírova betlému v Kryštofově Údolí a betlém slavnostně předá do rukou místních občanů. Přijďte ji i vy vaší přítomností poděkovat.

JB

Zprávičky z MRAVENIŠTĚ

ANI-KROUŽEK

Kulaté výročí dostavby **NOVINSKÉHO VIADUKTU**, které oslavíme příští rok, nás přivedlo na myšlenku natočit s dětmi animovaný film o této historické události. Jeden film už ve sbírce máme, vznikl na příměstském táboře v létě 2018 a vypráví legendu o sv. Kryštofovi. (*ke shlédnutí na www.100-chuti.cz*)

Odborné vedení zajišťuje Kateřina Knappová z Prahy a týdenní schůzky, které jsou každou neděli od 16:00 do 17:30 hodin v Mraveništi, vede Stáňa Fedurcová.

Jednou měsíčně pořádáme víkendovou dílnu s přespáním ve školce. Do kroužku se přihlásilo 16 dětí.

Protože práce na filmu je hodně a cílem setkávání je navíc „být spolu a kamarádit spolu“, do tvorby jsou zapojeny také Aniděti z Prahy – kroužek animovaného filmu pro děti, který vede Katka Knappová.

Vycházíme z historických pramenů, kronik, dobových fotografií a trochu i našich představ.

V létě chystáme promítání pro veřejnost spojené s oslavou trati Česká Lípa - Liberec. Také nás čeká výlet do Prahy a promítání v pražském kině.

Děkujeme za spolupráci pánům Leonhardu Řehákovi a Ivanu Peřinovi.

Stanislava Fedurcová

NETÝKAVKA II

Ústav 100 chutí se letos druhým rokem věnoval osvětě a problematice invazivních rostlin a přispíval tak k regulaci netýkavky žláznaté v korytu říčky Rokytky. Zaměřili jsme se především na dětské kolektivy.

Děti a lektorky z lesní školky Mraveniště trhaly netýkavku několikrát, od dubna do září čistily břehy od rostliny nekvetoucí i v plném květu. Z velkých a voňavých květů si uvařily marmeládu. Opět se zapojili dvě třídy dětí z waldorfské ZŠ Kaplického a nově předškoláci z lesní školky Lesmír a Lewandulka.

Z grantového příspěvku od Nadace Ivana Dejmala (částka 15 000 Kč) jsme financovali výrobu buttonů s obrázkem netýkavky, tisk barevných letáků s informacemi o rostlině (v minulém roce jsme je distribuovali obyvatelům KÚ do poštovních schránek), aby děti neodešly s prázdnou. Navíc jsme malé sběrače mohli pozvat na oběd a limonádu.

Všichni účastníci rádi přijdou pomoci i příští rok a zájem projevilo několik dalších škol!

Boj s netýkavkou je dlouhodobá záležitost. Věříme, že jsme tímto připravili základ pro náš společný záměr, regulaci rostliny, která zamořuje naše okolí.

Stanislava Fedurcová

PŘÍRODNÍ ZAHRADA V CENTRU OBCE

Financování projektu Přírodní zahrada je zajištěno podporou Nadace Partnerství (131.854 Kč) a obcí Kryštofovo Údolí (130. 000 Kč). Děkujeme!

Realizaci organizuje ústav 100 chutí za pomoci odborné poradkyně a zahradní architektky Ing. Petry Šilberské.

V současné době máme povolení od všech orgánů (památkový úřad, stavební úřad, vyjádření hygieny a HZS). Bohužel, administrativy bylo mnoho a ani období dovolených nepřispělo k urychlení procesu. Stihli jsme osázet vstupní záhon rostlinami, o což se postaraly děti a lektorky z Mraveniště, zajistili jsme zálivku přes suché léto, na dvou brigádách s rodiči jsme odstranili plot a vyrobili dvoukomorový kompostér, dále je upraven terén a štěrkem zasypán základ pro pískoviště.

Nynější stav zahrady není lichotivý, děti nemají prostor pro svačení (používáme schody u kavárny) ani hru, navíc je zjevné, že předškoláci si nové zahrady příliš neužijí. A to je motor, který nás žene dál: vidina kultivovaného prostoru zahrady s herními prvky (hmatový chodníček, dendrofon, kládoviště, atd.) s přístřeškem pro děti a amfiteátrem pro konání komorních veřejných akcí, osázený ovocnými stromky a keři krajových odrůd (arónie, muchovník, šípek, rakytník, jeřáb a dvě jabloně).

Zahrada bude veřejně přístupná jako dosud a lehko udržovatelná i v případě ukončení činnosti školky.

V této chvíli vyřizujeme povolení k zavedení jednosměrného provozu kolem budovy pro zajištění větší bezpečnosti pohybu dětí z budovy na zahradu. Rozšířením ohrádky (plotu) snížíme možnost parkování aut po obou stranách silnice, což se dotkne hlavně návštěvníků KÚ, kteří rádi parkují kdekoli, jak je patrno i nyní. Stavba plotu byla přesunuta na jaro, jakož i sázení keřů a stromků. Zpracováváme také žádost o dofinancování projektu z grantového programu Libereckého kraje.

Těšíme se, že se na podzim 2020 potkáme na slavnostním „Otevření zahrady s kulturním doprovodným programem“, kam jste srdečně zváni!

Stanislava Fedurcová, 100 chutí z.ú.

(Podrobnosti včetně osazovacího plánu a studie hledejte na *www.100-chuti.cz*.)

Údolský advent

Kryštofovo Údolí

2019

sobota 30. 11. 2019, 18:00
Slavnostní nasvícení Jírova betlému
účinkuje: pěvecký sbor Aurea Rosa (Liberec)

neděle 1. 12. 2019, 18:00
Folklórní soubor JIZERA

neděle 8. 12. 2019, 18:00
Komorní soubor NiTrio (Praha)
flétna, housle, cembalo/varhany

neděle 15. 12. 2019, 18:00
Pěvecký sbor a komorní orchestr Regnis

sobota 28. 12. 2019, 18:00
J. J. Ryba - Česká mše vánoční
účinkuje: Collegium Strahovense (Praha)
předprodej vstupenek na tento koncert: od 2. 12. na OÚ Kryštofovo Údolí

Všechny koncerty Údolského adventu se konají v kostele sv. Kryštofa.
Údolský advent pořádá Obec Kryštofovo Údolí ve spolupráci s libereckým arciděkanstvím.
Výtežek z koncertů bude věnován na údržbu a opravy kostela sv. Kryštofa.

V době konání Údolského adventu bude na návsi u betlému otevřen stánek s občerstvením.